

Saame sõpradeks

1Moosese 33:1–11

„Saame sõpradeks“ on teise seikluse „Jumala perekond“ viies piiblilugu.

SEIKLUSE ALGUS...

Kirjakoha lugemine

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: tutvustada selle tunni piiblilugu

Abivahendid: Piiblid või raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Alustage seiklust sellega, et otsite Piiblist üles ja loete kirjakoha 1. Moosese 33:11 (parafras): „*Jumal on olnud mu vastu armuline ja mul on kõike küllalt!*” Ja Jaakob käis Eesavile peale, kuni ta võttis kingituse vastu.“
2. Mida see kirjakoht ütleb tänase piibliloo kohta?
3. Kas seal on mainitud mõnda inimest või kohta?
4. Mis sa arvad, millest täna juttu tuleb?
5. Julgusta lapsi ära arvama, millest tunnis juttu tuleb. See aitab lastel olla aktiivsemalt tundi jälgimas ja arendab nende etteaimamisvõimet.

Teemalaul

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: ülistada koos Jumalat

Abivahend: Võib kasutada fonogrammi või laulu CD-lt, kui see võimalus on olemas.

Ajajoon

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: mõista, milline koht on sellel konkreetisel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“, Piibli ajajoon (ei ole kohustuslik)

1. Milline koht on sellel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos? Otsi välja raamatu „Suur Piibliseiklus“ lk 13 paremal servas asuv ajajoon. (Võib ka näidata, et see on Vana Testamendi ajajoon ja raamatu teises osas on samasugune ajajoon Uue Testamendi lugudega. Kui sinu rühma lapsed ei tunne veel Piibli ülesehitust, siis näita neile, et Piibel jaguneb kaheks testamendiks ning need omakorda jagunevad raamatuteks, peatükkideks ja salmideks.)
2. Vaadake selle ajajoone märgitud osa, kus on kirjas teise seikluse viis piiblilugu. Milline koht on sellel seiklusel Jumala suures loos? Milline koht on tänasel lool teise seikluse viie loo hulgas?
3. Kui on kasutada veel mingeid teisi Piibli ajajooni, siis arutlege, kuhu see Piibli kirjakoht sellel ajajoonel sobitub. Kas see on suure loo algusosas? Kas see on enne või pärast Jeesust? Mis veel kohe vahetult enne ja pärast seda lugu toimub?

Avaküsimused

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: ärgitada mõtteid selle piibliloo kohta ja seostada neid oma kogemustega

Arutlege nende küsimuste üle üheskoos. See oleks sissejuhatus tänasele piibliloole.

- Mõttele kellelegi, keda sa pole ammu näinud. Kui selgub, et sul on võimalus temaga homme kohtuda, kas sa oleksid siis ootusärev, õnnelik, ebakindel, mures vms?
- Kuidas oleks siis, kui üle pika aja kohtuksid inimesega, kellega viimati koos olles tülli läksid? Kas sa ootaksid seda kohtumist? Oleksid sa mures selle pärast, kuidas ta reageerib?
- Kas sa oled püüdnud olla sõber kellegagi, kellega sul sõprus on kunagi katkenud? Kas taas sõbraks saada oli lihtne või raske? Kuidas läks?

Mäng Kestus: 10 minutit

Eesmärk: hoida meeles, et Jumal on meiega kogu aeg

Abivahendid: näitlik päevikuleht

1. Lase lastel istuda põrandale kahte ritta näoga teineteise vastu, jalad välja sirutatud, nii et need puudutavad vastasreas istuvate laste jalgu. Nii moodustub redel. Võid ka panna lapsed istuma väljasirutatud jalgadega kahte ritta üksteise taha, nii et ridade vahele moodustub vahekäik või tee.
2. Lase lastel öelda erinevaid kohtasid, kuhu võiks minna, ja nimeta iga paar ühega nendest kohtadest.
3. Koosta improviseeritud päevikulugu, kus on mainitud kõiki neid kohti ning kus räägitakse sellest, kuidas Jumal on lähedal kõigis nendes kohtades. Iga kord, kui sa mainid mõnda kohta, peab selle nimega paar tõusma püsti ja ronima üle redeli (teiste laste jalgade) või jooksuma mööda vahekäiku ja minema tagasi oma kohale. Paariline, kes jõuab tagasi esimesena, saab punkti. Kui sa ütled „Jumal on minuga”, hüüavad kõik lapsed koos „Jah, on küll”.
4. Siin on üks näide sellisest improviseeritud päevikuloost. Kohad, mida võid näiteks kasutada: kodu, auto, kool, park, aed, klaveritund, tüdrukute klubi.

Esmaspäeva hommikul ärkan oma **kodus**. Jumal on minuga. Ma tean, et ma pean tõusma üles ja minema **kooli**, aga ma olen väga unine ja tahan tegelikult jääda **koju**. Aga ma tõusen ikkagi üles, lähen **autosse** ja ema viib mu **kooli**. Jumal on minuga, kui me **autoga kooli** poole sõidame. **Koolis** ma mõtlen selle peale, kuidas ma pigem tahaksin hoopis **parki** kiikuma minna. Ma mõtlen, kas mu sõbranna Kristel tahaks minuga sinna kaasa tulla.

Kui ma **koolist koju** tulen, siis ma lähen oma ema juurde **aeda**. Ma küsin temalt, kas Kristel võiks tulla minuga mängima ja kas me võime koos minna **parki**. Ema tuletab mulle meelde, et esmaspäeviti on mul **klaveritund**. Nii ma siis lähen kähku **aiast** tuppa ja võtan sealt oma klaverinoodid. Mul tuleb minna **klaveritundi** selle asemel, et **parki** mängima minna. Aga Jumal on minuga ka **klaveritunnis**. Ei tea, kas talle meeldib minu klaverimäng?

Teisipäeva hommikul viib ema mu taas **autoga kooli**. Kui ma kooli jõuan, räägin ma Kristelile oma **klaveritunnist**. Ta ütles, et ta tahaks tulla täna minuga **parki** mängima, kuid tal on täna **tüdrukute klubi**. Nii saame me natukene mängida koos **koolis** vahetunni ajal, kuid kui läheme **koju**, siis ei saa enam koos mängida. Siis ma pean harjutama klaverit järgmise nädala **klaveritunni** jaoks. Kui on harjutatud, siis saan minna õue mängima, kuid lähen **aeda**, mitte **parki**. Kui ma aias mängin, siis ma mõtlen Kristelile, kes on **tüdrukute klubis**, ja mõtisklen, et ehk ma peaksin ka **tüdrukute klubisse** astuma. Ja ma mõtlen nendele kohtadele, kus ma käin: **kool**, kuhu ema viib mind **autoga; kodu, aed, park, klaveritund**, ja ehk ma peaksin kuuluma ka **tüdrukute klubisse**. Kui igal pool, kuhu ma lähen, on Jumal minuga.

SÜVENEME PIIBLILOOSSE

Piiblilugemine

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: kuulata piiblilugu või lugeda seda ise ja mõista selle loo konteksti

Abivahendid: Piiblid, raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Tausta loomine

Jutujärg...

Jaakob asus elama oma onu Laabani juurde ja kohtus seal Laabani tütre Raaheliga. Nad armusid ja tahtsid abielluda aga Laaban tegi selle neile raskeks. Kavaluse abil pani ta Jaakobi abielluma Raaheli vanema õe Leaga. Lõpuks sai Jaakob abielluda ka Raaheliga (tol ajal oli võimalik, et mehel on rohkem kui üks naine).

Pärast aastatepikkust rasket tööd Laabani juures sai Jaakobist rikas mees ja tal oli palju lapsi. Ta otsustas minna tagasi Kaananimaale, kuid kartis kohtumist oma venna Eesaviga, keda ta nooruses oli petnud. Aga nüüd Jaakob teadis, et Jumal on temaga.

2. Lugege koos

Lase lastel otsida oma Piiblist välja 1. Moosese 33:1–11.

Loe selle kirjakoha tekst neile ette või lase lugeda mõnel lapsel, kes oskab soravalt lugeda. Teised jälgivad teksti oma Piiblistest.

3. Mis edasi sai...

Enne kui edasi lähete, võtke mõni hetk aega, et mõtiskleda selle üle, mida te just lugesite või kuulsite. Mis laste arvates Jumala loos järgmisena juhtub? Olenevalt sellest, mis mõtteid nad avaldavad, selgita neile:

Jumal andis Jaakobile uue nime – Iisrael –, ja töötas talle, nagu ta oli töötanud ka tema vanaisale, et tal saab olema palju järeltulijaid. Jaakobil oli kaksteist poega. Tema isa Iisak suri ja tema vend Eesav kolis ära. Jaakob jäi koos oma perega elama Kaananiisse, maale, mille Jumal oli palju aastaid tagasi Aabramile töötanud.

Vaatame pilti

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: süveneda sellesse piibliloosse nägemismeele kaudu

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Otsi üles väike pilt „Mitte üks“ raamatu „Suur Piibliseiklus“ 18. leheküljel. Kirjeldage üksteistele, mis sealt pildilt paistab. Kuidas on sellel pildil kujutatud sündmusi ja inimesi, kelle kohta just lugesite?
2. Ava leheküljel 15 ja 16 asuv suur pilt. Leia üles, missuguses kohas pildil on „Mitte üks“.
3. Anna lastele piisavalt aega ja võimalust seda pilti uurida, sest sealt on võimalik väga palju huvitavat leida ja avastada.
4. Aita lastel seda kõike sõnadesse panna, küsides küsimusi, näiteks:
 - Kes on pildil?
 - Mis seal toimub?
 - Kas sa mäletad, mis toimus enne seda?
 - Kas sa oskad selle pildi järgi kogu loo jutustada?
 - Mis sa arvad, mis edasi saab?

Uuri Piiblit

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: mõista, millest see piiblilugu tegelikult räägib

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

Vastake koos küsimustele raamatu „Suur Piibliseiklus“ 18. leheküljel.

- Jumal pidas oma töötust – ta tõi Jaakobi koju tagasi. Kuid mis võis Jaakob sinu arvates mõelda, kui ta nägi Eesavit, kes tuli talle vastu 400 mehega?
- Meenuta seda, kui Jaakob ja Eesav viimatu koos olid. Mis oli sel korral nii üllatavat?
- Kuidas Jumala tundmine aitab hakkama saada keeruliste olukordadega?

Kas sa teadsid...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: saada teada olulisi asju Piibli kohta

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“ (ei ole kohustuslik)

Õpi uusi asju Piibli kohta nendest faktidest.

Esmasünniõigus

Eesav ja Jaakob läksid tülli, sest Eesav süüdistas Jaakobit esmasünniõiguse väljapetmises. Vanasti päris pere vanim poeg peale isa surma kõige suurema osa isa pärandusest. Perekonna nimi ja tiitlid läksid samuti vanemale pojale. Seda nimetati „sünniõiguseks“ või „pärandiks“. Iisaki vanem poeg Eesav aga ei hoolinud oma sünniõigusest ning andis selle kausitäie supi eest oma nooremale vennale.

Nimed

Piiblis on nimedel tihti teatud tähendus. Iisrael tähendab "ta võitles Jumalaga". See nimi anti Jaakobile, kui ta peale pikki aastaid kohtus taas oma vennaga. Jumal kinnitab oma Jaakobile oma töotust, et ta õnnistab teda ja valib ta välja erilise ülesande täitmiseks.

Abikaasad

Tol ajal oli oluline saada palju lapsi, eriti poegi, kes teeksid tööd ja hoolitseksid oma vanemate eest nende vanaduspõlves. Mehed abiellusid tihti mitme naisega ja kohtlesid ka nende ümmardajaid oma naistena. Mitmenaisepidamist ehk polügaamiat Jeesuse ajal enam ei olnud.

Rikkus

Jaakob oli saanud rikkaks lammaste tõuaretusega. Lambaid kasvatades sai ta liha ja villa riiete jaoks. Lambad saavad hakkama ka kehvades oludes, kui toitu on vähe või ainus toit on madal kõrberohi.

Kuldsalm

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: õppida pähe selle piiblitunni kuldsalm

Abivahendid: trükitud salm väikesel lehel iga lapse jaoks kaasavõtmiseks, papist geomeetrilised kujundid

1. „*Jumal on olnud mu vastu armuline ja mul on kõike küllalt!*” Ja Jaakob käis Eesavile peale, kuni ta võttis kingituse vastu.“ 1. Moosese 33:11b (parafras)

Kirjuta salmi iga sõna eraldi geomeetrilise kujuga kaardikese peale. Lase lastel kaardid õigesse järjekorda panna. Tehke seda mitu korda.

2. Võta mõned sõnad ära ja anna lastele võimalus nendele õiged kohad leida ja salm õigesti öelda.

SEIKLEME

Laulame

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: koos Jumalat ülistada

Abivahendid: Võib kasutada fonogrammi või laulu CD-lt, kui see võimalus on olemas.

Arutleme koos

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: otsida ja leida vastuseid meie ja teiste küsimustele selle piibliloo kohta

Abivahend: koduleht www.suurpiibliseiklus.com arutelu ajal

1. Meie küsimused

Kui sinu rühma lastel on juba tekkinud küsimusi selle piibliloo kohta, siis on just praegu õige aeg hakata neile vastuseid otsima. Julgusta lapsi küsimusi ja mõtteid jagama.

Kas on mingi küsimus, mis on laste jaoks selle loo põhiküsimus? Mis on see, mis selle loo puhul kõige rohkem segaseks jääb või häirib? See võib olla miski, mis tundub neile ebatõenäoline või võimatu; miski, mis jääb arusaamatuks, või sõnad, millest nad lihtsalt aru ei saa. Lastel võib olla palju küsimusi! Anna neile võimalus küsida!

2. Meie vastused

Otsige üheskoos vastuseid tekkinud küsimustele. Kui rühm on suur, siis jaga see väiksemateks gruppideks ning vaata, milliseid vastuseid lapsed ise leiavad. Parim oleks, kui igal sellisel väiksemal grupil oleks ka oma täiskasvanust juhendaja. Kui aga rühm on väike, siis jagage ühiselt küsimusi ja leidke neile vastuseid. Arutle koos lastega ja ära anna neile liiga kiiresti valmisvastuseid.

3. Teiste küsimused

Räägi lastele Abby'st ja lugege koos tema küsimust.

Abby on 8-aastane ja ta elab Ameerikas. Kui ta koos oma isa Aaroniga seda piiblilugu luges, siis tekkis tal palju küsimusi. Kõigepealt ta küsis: „Miks Jaakob kummardas Eesavi ees seitse korda?”

Küsi oma rühma lastelt: „Kuidas teie vastaksite Abby küsimusele?”

Ka siin võid jagada suurema rühma väiksemateks gruppideks, et igaühel oleks võimalik sõna võtta.

4. Teiste vastused

Abby küsimusele vastas ka tema isa Aaron. Loe Aaroni vastus lastele ette: „Seitset peeti täiuslikkuse, lõpetatuse ja erilise austuse sümboliks. Kummardades Eesavi ees seitse korda, väljendas Jaakob erilist austust tema vastu, samuti oli see täieliku alandlikkuse märk. Teisisõnu soovis ta öelda: „Vaata, Eesav, ma ei taha enam sinuga tülitseta.”

Tehke sama protsess läbi Abby järgmiste küsimustega:

Abby tahtis teada: „Miks pani Jaakob Joosepi ja Raaheli viimaseks ja teised esimeseks, st miks olid vanemad lapsed ees ja nooremad taga?”

Aaron seletas: „Raahel ja Joosep olid viimased osalt sellepärast, et Joosep oli kõige noorem ja seega ka haavatavam kui tema vennad, ja osalt sellepärast, et Jaakob eelistas Raahelit Leale. Kui Eesavi mehed oleksid neid rünnanud, siis Raahelil ja Joosepil oleks olnud kõige rohkem võimalust ellu jääda, kui nad olid kõige lõpus.”

Abby ei saanud aru: „Mis on kari?”

Aaron seletas: „Seda sõna kasutatakse tähistamiseks loomade hulka, mis Jaakobil kaasas on. See tähendab, kui miskit või kedagi on palju. Eesav tahtis teada, miks Jaakobil oli kaasas terve pere ja loomad. Ta teadis, et Jaakobil oli midagi plaanis.”

Abby küsis: „Miks tõi Jaakob Eesavile palju kingitusi?”

Aaron rääkis: „Umbes 20 aastat varem maskeerus Jaakob Eesaviks ja võttis niimoodi tema õnnistuse. Eesav oli nii kuri selle peale, et ta tahtis Jaakobi tappa. Aga Jaakob põgenes tema eest ära. Nüüd tuli ta taas koju tagasi, aga ta ei teadnud, kas Eesav endiselt tahtis teda tappa, eriti kui Eesav oli võtnud 400 meest kaasa, kui temaga kohtuma tuli. Jaakob arvas, et kingitusi tuues saab ta Eesavi südant liigutada ja päästa niimoodi enda ja oma perekonna elud, selle asemel, et Jumalat usaldada.”

Abby tahtis teada: „Kes olid kõik need inimesed, kes Jaakobiga kaasas olid?”

Aaron rääkis: „Eesav ei olnud kunagi Jaakobi perega kohtunud, nii et ta ei teadnud, et kõik temaga kaasas olevad inimesed olid tema teenijad, naised ja lapsed.”
Võrrelge neid vastuseid enda vastustega. Mis on sarnast ja mis erinevat?

Proovi järele...

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: väljendada seda, kuidas see piiblilugu seondub meie igapäevaeluga

1. Kujutle, et oled Jaakob. Minevikus toimunud Jaakobi tegude tõttu oli ta Eesaviga tülis ja nad elasid palju aastaid eraldi paikades. Kuid Jaakob teadis, et Jumal oli temaga ka väga rasketel aegadel.
2. Rääkige omavahel rasketest ja keerulistest aegadest oma elus: näiteks, kui olete kellegagi tülis olnud; keegi on koolis kiusanud või lihtsalt kurjalt käitunud; olete olnud riis oma õdede-vendade või vanematega. Tuletage meelde, et Jumal on töötanud olla meiega ja aidata meid läbi rasketest aegades, nii nagu Jaakobil oli.
3. Võib-olla tuli vesteldes meelde keegi, kellelt oleks vaja vabandust paluda – vend, õde või keegi teine. Kirjuta väike vabanduskaardike sellele inimesele. Mõtle hoolikalt, mida täpselt sinna kaardile kirjutad.
4. Täna Jumalat selle eest, et ta on meiega alati, ükskõik kui rasked meie elu olukorrad ka poleks. Ja siis võta julgus kokku ning saada see kaart teele.
5. Kujutle, et oled Eesav. Eesav oleks väga lihtsalt saanud Jaakobile viga teha, aga selle asemel ta võttis Jaakobi koos perega vastu ja andestas talle. Kujutle, kuidas sina käituksid, kui saaksid vabanduskaardi kelleltki, kes on sulle haiget teinud. Kuidas sa käituksid, mida mõtleksid või ütleksid? Rääkige sellest omavahel.

Loovtegevus

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: väljendada seda, kuidas see piiblilugu seondub meie igapäevaeluga

Abivahendid: mulineeniidid, lõngad või tamiil

1. Meisterdage punutud käevõrud, kaelakeed või ripatsid, mida saaksite kanda, et seda piiblilugu meeles pidada, või mida saaksite teistele sõpruse märgiks kinkida.
2. Järgnevalt kirjeldatakse lihtsat punumisviisi, kuid võib ka kasutada keerulisemaid võimalusi, kui te ise või keegi rühmast oskab seda ja on valmis ka teistele õpetama.
3. Anna igale lapsele kolm pikemat lõnga/muline/tamiili juppi ja näita lastele, kuidas nad saavad need ühest otsast sõlmega ühendada.

Nüüd näita neile punumist (sarnane patsipunumisele):

- Võta vasakul asuv lõng ja tõsta see üle keskmise.
- Võta paremal asuv lõng ja tõsta see üle keskmise.
- Jätka samamoodi, tõstes vaheldumisi paremat ja vasakut lõnga üle keskmise.

4. Kui saab lõngad pingule tõmmata, on lihtsam punuda. Võid lasta lastel seda teha paarides: üks paariline hoiab sõlmest kinni ja teine punub. Kui punutis on valmis, siis tuleb lõppu teha sõlm ja paarilised vahetavad osad. See on ka näitlik õppetund selle kohta, kuidas sõbrad saavad koostööd teha!
5. Mõelge veel üheskoos, mis lapsed nende punutistega pärast teevad.

Räägi Jumalaga

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: vestelda Jumalaga nendel teemadel, mis sellest piibliloost välja kasvasid

Tänage Jumalat oma õdede ja vendade (kui neid on) ning kõikide oma sõprade eest.

Paluge Jumalalt tarkust, kuidas olla sõbralik ja heatahtlik kõigi vastu.

Te võite istuda ringi ja ringis öelda järjest rohkem tänupõhjuseid.

Enne kui lahkute...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: võtta kokku see, millest on selle tunni jooksul räägitud, mida on avastatud ja kogetud

Abivahendid: kaardikesed, kus on kirjas seiklusesse kuuluvate piiblilugude pealkirjad; mõtisklusvihikud või paberilehed.

1. Iga tunni lõpus või iga seikluse lõpus (st iga viienda tunni lõpus) märkige endale kaardi peale ära, missugused osad Suurest Piibliseiklusest on läbitud.
2. Märgi oma avastused ja olulised mõtted sõnade, sümbolite või piltide abil selle jaoks võetud vihikusse või paberilehtedele. Julgustage lapsi oma avastusi ja olulisi mõtteid vestluses ka teistega jagama.